

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота

на тему: Особливості функціонування емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками

Студентки групи Па 08-20
факультету германської філології і перекладу
денної форми здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія
Слободянюк Анастасії Валеріївни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
Андрущенко Ірина Олександрівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ 2023

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of English Philology and Philosophy of Language

Term Paper

Peculiarities of the functioning of emotionally coloured lexicon in interviews with
modern Ukrainian and British politicians

ANASTASIA SLOBODIANIUK

Group Pa 08-20

Germanic Philology and Translation Faculty

Research Adviser

Assoc. Prof.

I. O. Andrushchenko

PhD (Linguistics)

Kyiv 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ У ПОЛІТИЧНОМУ ІНТЕРВ'Ю	3
1.1. Визначення поняття «емоційно забарвлена лексика», її характерні риси	3
1.2. Проблеми розрізнення слів, що помилково сприймаються за емоційно забарвлену лексику	5
1.3. Визначення терміну «політичне інтерв'ю».....	7
Висновки до Розділу 1	8
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ В ІНТЕРВ'Ю ІЗ СУЧАСНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ТА БРИТАНСЬКИМИ ПОЛІТИКАМИ	10
2.1. Використання емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю екс-президента України Петра Порошенка	10
2.2. Використання емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю екс-прем'єр-міністра Великобританії Бориса Джонсона.....	20
Висновки до Розділу 2	27
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	29
РЕЗЮМЕ/RESUME	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ/LIST OF REFERENCE MATERIALS	33
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ/LIST OF ILLUSTRATION MATERIALS	35
ДОДАТОК А	36
ДОДАТОК Б	41

ВСТУП

Останнім часом все більшого інтересу серед суспільства викликають політичні інтерв'ю. Слухаючи інтерв'ю із лідером держави ми створюємо уявлення про загальну ситуацію в країні та подальші перспективи. Під час інтерв'ю політики використовують переважно стилістично нейтральну лексику, яка є простою для розуміння широкому колу слухачів, але нерідко можна почути також емоційно забарвлену лексику. Хоча явище емоційно забарвленої лексики в політичному дискурсі перебуває у центрі уваги лінгвістів, необхідність подальшого дослідження та обґрунтування природи і функціонування цих лексичних одиниць залишається дискусійним і дотепер, що в свою чергу говорить про **актуальність цієї теми**.

Науковою новизною є те, що у роботі досліджено та теоретично обґрунтовано функціонування слів, що складають емоційно забарвлену лексику саме у політичному інтерв'ю.

Мета моєї роботи – виявити та проаналізувати функціонування емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками.

Відповідно до мети основними **завданнями дослідження** є:

- розглянути поняття «емоційно забарвлена лексика» та «політичне інтерв'ю»;
- встановити характерні риси емоційно забарвленої лексики;
- розрізнити слова, що помилково сприймаються за емоційно забарвлену лексику;
- проаналізувати емоційно забарвлену лексику в інтерв'ю із сучасними політиками;
- провести аналіз ролі та функцій емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками.

Об'єктом дослідження є сучасні політичні інтерв'ю, а функціонування емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками являється **предметом дослідження**.

Практична значущість моєї дослідницької роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані у лінгвістиці для подальшого вивчення емоційно забарвленої лексики у політичних інтерв'ю.

У процесі дослідження емоційно забарвленої лексики у політичних інтерв'ю були використані такі **методи оцінки**: описовий, метод словникових визначень, метод кількісного аналізу та безперервної вибірки.

Ілюстративним матеріалом слугували інтерв'ю із сучасними політиками, зокрема з Петром Порошенко та Борисом Джонсоном. У роботі проаналізовано по п'ять наданих інтерв'ю кожним.

Основними джерелами даних цієї роботи є численні лінгвістичні праці, присвячені вивченню емоційно забарвленої лексики та політичного інтерв'ю, довідкові джерела, а також інтерв'ю сучасних українських та британських політичних діячів.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, основної частини, висновків, резюме англійською мовою, списку використаних джерел, який налічує 19 позицій, списку ілюстративного матеріалу та додатків. У вступі розглядається актуальність, новизна дослідження, визначається об'єкт, предмет, мета, завдання та методика дослідження, його практична значущість. Основна частина роботи складається з двох розділів. У першому розділі розглядається емоційно забарвлена лексика та її характерні риси, виокремлюється проблема розрізнення слів, що помилково сприймаються за емоційно забарвлену лексику та вивчається поняття «політичне інтерв'ю». Другий розділ містить практичне значення, адже у ньому здійснюється аналіз ролі та функцій емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками. У загальних висновках надано підсумкові результати теоретичного матеріалу та виконаних практичних дій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ У ПОЛІТИЧНОМУ ІНТЕРВ'Ю

1.1. Визначення поняття «емоційно забарвлена лексика», її характерні риси

Емоційно забарвлена лексика – лексичні одиниці, що містять позитивне чи негативне емоційне забарвлення і допомагають виражати людині її емоції та думки. Багато мовознавців працювали над темою емоційно забарвленої лексики та досліджували особливості її функціонування, роблячи все можливе, щоб пояснити вагомість такого виду лексики в мові. Серед них М. Жовтобрюх, А. Грищенко, сучасний мовознавець І. Бойко та інші.

Переважно в українській мові емоційно забарвлені слова творяться за допомогою суфіксів: пестливих (демінітивних) -усь, -унь, -ик або згрубілих (пейоративних) -яг, -як, -к, -ик, -инк (Мойсеєнко та ін., 2010). Згідно із дослідженнями, суфікси на позначення позитивної суб'єктивної оцінки у кілька разів переважають над негативно-оцінними. Емоційний елемент уже міститься у лексичному значенні таких слів, які також слугують для емоційного забарвлення мови, адже називають різні почуття та настрої і виражають якісну оцінку предметів для передачі емоційних відтінків. Такі емоційно забарвлені лексеми ще називають експресивами, емоційність яким властива внутрішньо (Велівченко, 2014).

Жаргонізми, лайливі та вульгарні слова також відносяться до емоційно забарвлених слів. Вони завжди містять образливий характер, виражають зневажливе або іронічне ставлення, тому є емоційно насиченими. Вульгаризми є лайливою формою просторічних лексем. Вульгарні слова відрізняються від жаргонізмів тим, що вони не є специфічними для певної групи людей, а мають масове регіональне використання з тривалістю на існування щонайменше кілька десятиліть. Або ж емоційно забарвленими словами можуть виступати слова дитячого мовлення, наприклад їстоньки,

синоніми до емоційно нейтральних слів, наприклад іти – плентатись, crucial – important (Nikolov, 2016). Навіть емоційно нейтральне слово може стати емоційно забарвленим, якщо воно вжите в переносному значенні. Ідея полягає в тому, що частина лексичного значення переноситься на інший об'єкт, який, у свою чергу, додатково отримує емоційне забарвлення. Це явище найчастіше відбувається під час створення епітетів та метафор. Зокрема З. Т. Франко (1979: 1) зазначає: «Тільки в контексті більшість зі слів набувають емоційного забарвлення».

Тому, у мовознавстві відокремлюють дві узагальнені групи емоційно забарвленої лексики. Слова абстрактної лексики, які вже мають позитивну або негативну інформацію, належать до внутрішньо системної групи (фонові, словникові, інгерентні, парадигматичні). Контекстуальна група включає мовні одиниці, які здобувають відповідну експресію лише у контексті (синтагматичні, адгерентні).

Слова, що створюють експресивність висловлювання належать до загальноживаної лексики і здебільшого їх можна зустріти в усному мовленні, що слугує закріпленню їх в мові. Саме розмовний стиль є постійним джерелом, за допомогою якого словник нашої мови поповнюється емоційно забарвленою лексикою. Український мовознавець М. А. Жовтобрюх (1970) у свої працях також визначає публіцистичний стиль та ораторську мову найчастішими сферами вживання емоційно забарвленої лексики.

Отже, емоційні стани, які відчуває мовець, переважно під час діалогу, часто знаходять своє вираження через емоційно забарвлені мовні засоби, які роблять тональність спілкування позитивним або негативним. Емоційно забарвлена лексика є досить важливою для нашої мови, адже надає їй різних відтінків і робить висловлювання колоритним. Існують лексеми, які характеризуються постійним емоційним забарвленням, незалежно від ситуації і контексту, та навпаки, лексеми, які лише за допомогою певних

випадків отримують емоційне забарвлення. Їх також називають лексемами з оказіональним емоційним забарвленням.

1.2. Проблеми розрізнення слів, що помилково сприймаються за емоційно забарвлену лексику

На сьогоднішній день проблема емотивності залишається суперечливою, адже вона досліджується через неоднакові підходи науковцями різних напрямків. Та все ж трактуючи природу емотивності, дослідники дійшли до того, що цей феномен ніщо інше, як мовна категорія чуттєвої оцінки певному об'єкту (Швачко та ін., 2019). На лексичному рівні мови емотивність виражається у назвах емоцій та лексем, що описують ці емоції. Хоча мовлення не містить будь-яких емоцій, але вони знаходять своє вираження саме через слово, яке є головним інструментом для засобу комунікації, прояву емоційного стану та почуттів людини (Frevert, 2014).

Проблема емоцій та вираження їх у мові являється одним із пріоритетних об'єктів дослідження у мовознавстві, адже емоції людини є багатогранною формою відтворення її внутрішнього світу переживань та засобом взаємодії із зовнішнім (Чайковська, 2012). Найбільше це питання привернуло увагу зарубіжних лінгвістів, серед яких: Ш. Баллі, Е. Бедфорд, А. Вежбицька та українських учених: Л. Літвінчук, В. Чабаненко, Л. Ставицької та ін.

Для вираження фундаментальних негативних чи позитивних емоційних станів, таких як радість, гнів, любов, ненависть за допомогою вербального способу, людина під час розмови використовує різномірний арсенал мовних засобів. Як результат лексика, що називає, описує, або також виражає емоції часто помилково сприймається за емоційно забарвлену лексику. До того ж навіть деякі вчені схильні розглядати такі терміни, як емоційно забарвлений, оцінний, експресивний за синоніми та не виявляють особливих розбіжностей між ними, що є не зовсім правильно (Швачко та ін., 2022). Тому, особливо непростою та актуальною справою є розпізнання емоційної лексики, до якої

безпосередньо відноситься емоційно забарвлені слова, що включають чуттєвий фон, від лексики емоцій.

Слова емоційно нейтрального класу можуть бути помилково сприйняті за емоційно забарвлені слова. Різниця полягає в тому, що емоційно нейтральне слово виражає поняття явищ природи, рослин і тварин, різноманітні назви предметів, станів, а також професій, не говорячи нічого про стан або настрій самого мовця. Хоча нейтральні слова майже завжди вживаються в емоційних висловлюваннях, вони зберігають характерні ознаки своєї семантичної структури. Внаслідок цього емоційно нейтральну лексику відносять до іншої підмножини (Pavlik, 2018).

Другою групою слів, які слід відрізнити є оцінні слова, конотативна лексика. На відміну від емоційно забарвлених слів, вони виносять оціночне судження, вказуючи не лише на наявність емоцій, але й уточнюючи їх. Часто за допомогою такої лексики мовець висловлює своє презирство або іронію (Крисанова, 2001).

Емоційно-експресивна лексика тісно пов'язана з емоційно забарвленою, але вона ніколи не є емотивною. Експресивність набагато ширше поняття ніж емоційність, до того ж експресивні мовні засоби постійно будуть оціночними. При вираженні емоцій у мові не обов'язково, щоб експресія була емоційною. Завдання емоційно забарвленої лексики – виразити почуття мовця, в той час як експресивна лексика лише надає висловлюванню певної виразності (Самойленко, 2013).

Ще одна складність виникає при розрізненні підсилювальних слів, англ. *intensifiers*, від емоційно забарвлених, тому що одне і теж слово може виконувати кілька функцій. Підсилювальні слова передають характерну інтенсивність, допомагають уникнути вживання емоційно нейтральної лексики та наголошують на важливості висловлювання за допомогою вживання прислівників: завжди, дивовижно – *ever, marvellously* (Romero, 2012). Слід зазначити, що звуконаслідувальні вставні слова, будучи

використаними в реченні, також містять підсилювальну функцію (Sapir, 1921).

Отже, людина виражає свої емоції через різну лексику, що в свою чергу спричиняє складність для розмежовування емоційно-нейтральної, оцінної та експресивної лексики від емоційно забарвленої. Проблема емоцій та їх вираження не втрачає своєї важливості та актуальності, тому привертає велику увагу мовознавців, адже кожен вид згаданої лексики має такі характерні риси, які відсутні в іншій.

1.3. Визначення терміну «політичне інтерв'ю»

Інтерв'ю – призначена для опублікування в пресі, передачі по радіо, телебаченню розмова журналіста з політичним або яким-небудь іншим діячем (Бусел, 2005). Політичне інтерв'ю – один із популярних жанрів політичного дискурсу, в якому порушуються гострі питання політичного життя і вирішуються важливі проблеми. Основними завданнями політиків під час інтерв'ю є направляти та впливати на потенційних реципієнтів, вірно аргументувати свою позицію, відстоювати свою точку зору та викликати почуття довіри. «Вираження ідейної позиції, особливо на великий загал слухачів, завжди потребує пафосу» (Мацько та ін., 2006: 200), тому політичні діячі активно застосовують силу мови, яка має достатню кількість засобів для вираження емоцій, як, наприклад, вживання емоційно забарвленої лексики для психологічного впливу спрямованого на зближення з адресантом (Шкіцька, 2012).

Часто в інтерв'ю політики використовують стратегії утримання влади. У той час як журналіст повинен повністю розкрити імідж політичного суб'єкта у формі діалогу через поставлені йому позитивні чи негативні питання (Корнієнко та ін., 2009).

Взаємодія керівника держави і журналіста виступає важливою складовою політичного процесу. Якщо зв'язки політика із засобами масової інформації на хорошому рівні, то більш ймовірно, що у інтерв'ю його дії

будуть мати позитивне відображення (Hoffman, 2013). Хоча така взаємодія має багато переваг для політика, адже може позбавити його від певних неприємностей, не слід забувати, що для стратегій привертання уваги потенційної аудиторії погані новини залишаються найбільш привабливою темою для журналістів, як наприклад нераціональне використання державних коштів. Ось чому політик після незручного для нього питання може не завжди відповідати так, як хочеться журналісту. З однієї сторони, досвідчені політики не схильні висловлювати свої почуття та зрідка втрачають контроль над емоціями, але щоб зробити свою мову розкутою для ще більшого впливу на почуття слухача, вони часто використовують емоційно забарвлену лексику (Герасимчук та ін., 2016).

Отже, політичне інтерв'ю виступає складним і глибоким мистецтвом налагодження взаємодії політиків з громадськістю за допомогою своєї специфічної структури та контакту інтерв'юера з політиком та активного використання системи емоційно забарвлених мовних засобів.

Висновки до Розділу 1

1. У першому розділі було розглянуто «емоційно забарвлену лексику» та її характерні риси. Через емоційно забарвлені лексичні одиниці, що містять позитивне чи негативне емоційне забарвлення, людина виражає свої емоції та почуття. Така лексика твориться лексично, коли семантичне ядро містить позитивний чи негативний заряд; за допомогою пестливих або згрубілих суфіксів, які надають слову нового відтінку. До емоційно забарвленої лексики також відносять жаргонізми, лайливі, вульгарні слова та слова дитячого мовлення. Більше того, навіть емоційно нейтральні мовні одиниці можуть стати емоційно забарвленими у відповідному контексті, тому їх відносять до контекстуальної групи.

2. У свою чергу, основним терміном для опису мови почуттів являється емотивність, що сприймається за особливість характеру емоційно забарвленого слова. За нашими спостереженнями людина використовує різні

мовні засоби для вираження своїх емоцій, ось чому проблема розпізнання слів, які помилково сприймаються за емоційно забарвлену лексику є актуальною.

3. Наступним розглянутим питанням є «політичне інтерв'ю», основні завдання політиків та журналістів у ньому. Ми поділяємо позицію, що політичне інтерв'ю виступає одним із жанрів політичного дискурсу, сутність якого полягає в обговоренні гострих проблем політичного життя та отриманні журналістом бажаної інформації, незалежно від того, чи вона позитивна, чи негативна. При цьому політичне інтерв'ю являється способом взаємодії політика із громадськістю завдяки фіксації його усних відповідей. Такі особистості дуже добре розуміють вагомість слова, тому мова для них є головним інструментом створення почуття довіри до правильності їхніх ідей та способом очікуваного впливу на адресата через вживання емоційно забарвленої лексики.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕМОЦІЙНО ЗАБАРВЛЕНОЇ ЛЕКСИКИ В ІНТЕРВ'Ю ІЗ СУЧАСНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ТА БРИТАНСЬКИМИ ПОЛІТИКАМИ

2.1. Використання емоційно забарвленої лексики в інтерв'ю експрезидента України Петра Порошенка

Сьогодні найбільш глобальною проблемою для засобів масової інформації являється проблема воєнного конфлікту. Воєнний стан в Україні має всебічний характер і вимагає від політиків постійної взаємодії з народом, особливо зараз, коли загроза досягла майже пікового стану. З питанням війни пов'язано і багато інших проблем, про які політики також говорять під час своїх інтерв'ю.

Отже, щоб довести правильність вищезазначеної інформації, ми опрацювали інтерв'ю із сучасними українськими та британськими політиками на тему війни та знайшли безліч цікавих речей на підтвердження активного використання політиками емоційно забарвленої лексики.

В ході дослідження ми з'ясували, що одним із популярних способів творення емоційно забарвленої лексики являється морфологічний метод, тобто через додавання суфіксів та префіксів. Пріоритетність надається суфіксальному способу творення, адже саме суфікси надають емоційно забарвленій лексиці відтінки пестливості та згрубілості.

Найпоширеніші іменниковими суфіксами для вираження негативної оцінки:

1) іменникам із суфіксом -яг властивий відтінок засудження, зневаги та осуду, який навіть може утворювати лайливий відтінок через наростання емоційного забарвлення слова.

- “Я стверджую, що Путін – *боягуз*” (ЄС);

2) суфікс -як надає слову відтінок збільшення розміру предмета або певної згрубілості.

- “*Це безумовно розриває серце і на це неможливо дивитися без сліз, але це лише укріплює нас в думці, що ми маємо дати відсіч і божевільного **маніяка** Путіна, за страшенні злочини, які відбуваються зараз в Україні, посадити на лаву підсудних міжнародного кримінального суду в Гаазі”* (ЛБ);

3) іменник набуває відтінки здрібнілості та пестливості, а також, відповідно до контексту, іронії та зверхності за допомогою суфікса -к.

- “*Треба взяти за **шкірку**, привезти сюди і показати...*” (П);
- “*Депутатка від правлячої більшості може написати в СБУ заяву для того, щоб перевірили, чи немає змови у волонтерів, які роками допомагають українській армії*” (Г);

На позначення жіночого роду правильно вживати слово депутат, або жінка-депутат, у той час як депутатка вживається тільки в розмовному стилі. Більше того у певному контексті слова жіночого роду, які творяться за допомогою суфікса -к можуть мати відтінки нещирості, демонструючи справжнє ставлення мовця до предмету, істоти.

4) суфікс -ик має в собі відтінки неповаги, іронії. Також цей суфікс може виражати особливо сердитий осуд мовця для позначення негативних емоцій стосовно певних подій.

- “*І не треба зараз в фальшивих **відосиках** закликати про об’єднання, підписуючи розпорядження про політичні переслідування опозицій*” (ПК);
- “*Негідники, які віддають від імені офісу злочинні накази, дискредитують державу*” (Г);

5) часто іменник, який має відтінок презирства твориться через сполучення суфіксів -ик і -ан.

- “Які би перепони зараз **політикани**, журналісти куплені Кремлем, по стимульованій вказівці Путіна, не виставляли, вони не зможуть зупинити цей процес” (П);

б) суфікс -инк має виразне значення здрібнілості з відтінком іронії.

- “Незважаючи на те, що останні три роки Збройні сили України в **пасинках**, ми маємо зараз об’єднатися і підтримати їх” (П);

7) сполучення демінутивних суфіксів -ч і -ик згідно із контекстом може надавати іменнику відтінок іронії.

- “Чим більше вони хочуть приховати, тим більше вони залишають **пальчиків**” (П);

8) складні суфікси -очк, -ечк, -очок, -ечок виражають іронію та висміювання, але також можуть надавати іменникам виразний відтінок пестливості чи здрібнілості.

- “Навіщо нам вести переговори з його маріонетками, коли треба вести переговори з тими, хто смикає за ці **мотузочки** для того, щоб впливати” (П);
- “Вони думають, що прикриються листиком аркушу синьо-золотими **зірочками**” (Г);
- “Дивився нещодавно відео, де дівчинка запитала: “Матуся, скільки ще **хвилиночок** буде тривати війна?” – Дуже хотілося б сказати цій дівчинці, що вона вже скоро закінчиться, але я не можу назвати скільки **хвилиночок, годиночок** чи днів” (ЛБ);

9) Хоча у більшості випадках суфікс -ун надає іменнику пестливості, у нашому випадку можна чітко спостерігати, як за допомогою контексту, суфікс набуває протилежного відтінку, а саме зневажливості та презирства.

- “**Великі балакуни** злякались” (УП);

Порівнюючи частоту вживання пейоративних суфіксів із демінутивними суфіксами, можемо стверджувати, що другий тип вживається не так часто, але інколи їх також можна зустріти у мовленні політиків. Не

менш цікавим фактом є те, що сполучення суфіксів -ч і -ик та суфікс -ик, які мають відтінок презирства та іронії, також можуть надавати позитивний образ предмету:

10) іменниковий суфікс -ик та сполучення суфіксів -ч і -ик вживаються для надання слову емоційно-пестливого відтінку.

- *“Додатково до цього були підготовлені сотні **квадриків**, тисячі буржуйок”* (ЄС);
- *“Санітарним автомобілем залишається «Богдан», наші **красунчики**”* (П);

11) суфікси -усь, -унь часто використовуються у контекстах на позначення пестливості, надаючи назвам осіб інтимності.

- *“Дивився нещодавно відео, де дівчинка запитала: **“Матуся**, скільки ще хвилиночок буде тривати війна?”* (ЛБ);

Характерною рисою розмовної лексики є часте використання великої кількості жаргонізмів, лайливих та вульгарних слів. Беручи до уваги події сьогодення не залишається жодних сумнівів, що найпотужнішим інструментом політика є слово, але навіть вони в момент втрати контролю над своїми емоціями вживають такий вид емоційно забарвленої лексики.

Жаргонізми – це специфічні слова емоційної лексики, переважно вживані в усному мовленні та колись властиві лише окремому колу людей: політиків, журналістів. Через активне використання жаргонізмів різними групами населення та все більше залучення їх засобами масової інформації, жаргонна лексика, будучи осередком постійного поповнення лексичних одиниць у мові, стала загальноживаною, в результаті чого викликає до себе неоднозначне ставлення у науковців. Деякі з них вважають, що жаргонізми сприяють тому, що в мові закріплюється багато слів-паразитів, в той час як інші стверджують, що це є ефективний засіб відображення справжнього ставлення мовця до дійсності.

Провівши дослідження, ми дійшли висновку, що бесіда інтерв'юера з респондентом ставала більш розкутою та набувала відтінок іронії за допомогою використання політиком жаргонізмів.

- “*Миць і поведінка українців дали світу шанс врятувати його від абсолютно **крейзі** російського маніяка*” (Г);

Від англ. *crazy* – дуже зла, божевільна людина, часто з психічними розладами.

- “*Якщо вся країна буде марити перемогою, не впадати у відчай, не впадати у **депресуху***” (Г);

«Депресуха» – те саме, що і депресія або афективний розлад. Також у молодіжному жаргоні вживають синонім «депресняк».

- “*Вони не винні, що **операцію злили***” (П);

«Злити операцію» – розповісти конфіденційну інформацію стосовно певних дій іншому колу осіб.

- “*Мова йдеться про обґрунтовану підозру в участі **відмивання грошей***” (П);

«Відмивати гроші» – здійснювати маніпуляції коштів, таємно привласнювати гроші.

- “*Вони перекидають не “**мобіків**” чи “**чмобіків**”* (П);

Ці два іменники чоловічого роду є прикладом військового жаргону в значенні образливе прізвисько частково мобілізованого солдата.

- “*Shield – унікальна **бронекансула***” (ЄС);

«Бронекансула» – жаргонізм, в значенні броньована машина.

- “*Унікальна **фішка***” (ЄС);

«Фішка» – жаргонізм, в значенні якась специфічна риса, особливість чогось, ізюминка.

Значну частину ненормативної лексики мови складають лайливі та вульгарні слова, більшість з яких увійшли в нашу мову після воєнних подій. За допомогою лайливих слів мовець висловлює осуд у різкому та грубому

тоні. Головною функцією вульгаризмів є вираження найбільш різких емоцій. Вульгаризми можуть нашкодити не тільки політиці, але і його державі, адже викликають лише негативні емоції про культурний рівень самого мовця. Але через воєнну ситуацію, ненормативна лексика стала нормою і її вже не можна назвати нецензурною, деякі навіть прирівнюють її до літературної.

Політики використовують ненормативну лексику, щоб:

- 1) зробити свою мову емоційною;
 - 2) посилити відтінок експресивності;
 - 3) виразити роздратування та агресію стосовно об'єкта;
 - 4) принизити адресата, надаючи йому негативної оцінки;
 - 5) точніше донести свою думку та позицію;
 - б) продемонструвати свій спротив;
- “Україна **нелюдами** путінських військ значною мірою втратила свій промисловий потенціал” (ЄС);
 - “Звірства лише підтверджують, що ці **нелюди** будуть горіти в пеклі” (ЛБ);

«Нелюд» – бездушна, дуже зла людина, яка весь час поводить себе жорстоко. Слово вжите з агресією для приниження російських солдатів.

- “На сьогоднішній день відбулась якась дивовижна позиція щодо дій окремих корисних **ідіотів**. Я навіть соромлюся назвати це діями влади, бо це просто **ідіоти**” (ПК);
- “Друзі, подивіться на цей **ідіотизм**” (П);

«Ідіот» – те саме, що недоумкувата людина; «ідіотизм» – психічна хвороба, яка характеризується розумовою відсталістю. Слова вжиті з метою приниження соціального статусу окремих політиків, осудження певних дій.

- “Не треба росіян відображати як тільки **урків** чи **орків**, які нічого не вміють, які погнали палками на мобілізацію” (П);

«Урка» – злодій; «орк» – велика за розмірами міфічна особа зеленого кольору. У контексті слова набули значення кремезного варвара з рисами, які неприйнятні простій людині.

- “Як тільки росіяни проведуть цю фейкову **дурість**, якою вони хочуть легітимізувати захоплення українських земель, санкції мають бути руйнівні” (П);

У контексті слово «дурість» вжите в значенні безглузді вчинки та думки.

- “Путін фінансує корупційні європейські ЗМІ і європейських експертів, які несуть **дурню**” (Г);

«Дурня» – те, що є несуттєвим, також необдумана дурниця.

- “На сьогоднішній день, тому що ми почистили **«авгієві стайні»**, фінансова банківська система встояла” (П);

Крилатий вислів «авгієві стайні» має багато значень. У цьому випадку він вжитий в переносному значенні з відтінком іронії та презирства до складеної ситуації. Вислів означає надзвичайний безлад у фінансових справах.

- “Ми воюємо з жахливим **тираном**” (П);

«Тиран» – вульгаризм в значенні надзвичайно жорстокий правитель.

Мовець підсилює емоційність свого висловлювання лайливим прикметником жахливий.

- “Російські **варвари, мародери**” (Г);

Ці два приклади вульгаризмів мають значення жорстокі люди. Тут – грубі російські солдати, які грабують українське мирне населення.

- “Російські **кати**” (Г);

«Кати» – слово з сильним відтінком експресивності, вжите в значенні людина, яка вбиває, мучить.

Велику частину емоційно забарвленої лексики складають слова, які є синонімами до емоційно чи стилістично нейтральних слів та слова, вжиті в переносному значенні:

- “**Начистити пику**” (ЄС);

«Начистити» – дієслово в переносному значенні побити; «пика» – розмовне слово з негативним емоційним забарвленням. «Начистити пику» – побити комусь обличчя.

- “Народ заплатив за це величезну ціну, але це точно не **загнало** нас в розпач, це точно не штовхнуло нас до відчаю” (ЄС);

«Загнати в розпач» – те саме, що змусити когось впасти в розпач.

- “Росія **вдерлася** до України” (ПК);
«Вдиратись» – входити силою куди-небудь у значній кількості.
- “Збройні сили України, які блискуче провели переговори про те, щоб росіян **викинути** з-під Києва і зараз блискуче переконали росіян тікати з Херсону” (П);

Слово «викинути» використовується в значенні змусити росіян покинути територію.

- “Пекло для наших воїнів там має призвести до перемоги і ми маємо висувати санкції проти Росії, щоб ослабити її, **перерізати** канали фінансування” (П);

У переносному значенні «перерізати» – це припинити;

- “Ми маємо **вигризти** членство в НАТО” (ПК);

Слово «вигризати» вжите у переносному значенні здобути через великі зусилля і завзяття.

- “Ми повинні **розбити** переговори на 2 частини” (ПК);
- “Попереду випробування у зв’язку з необхідністю **розбити** путінські плани про референдум” (П);

У першому випадку слово вжите як синонім до слова поділити. У другому випадку «розбивати» вжите у переносному значенні і означає робити неможливим виконання планів, довести помилковість дій.

- “На сьогоднішній день є диво, що ми **загнали** Путіна туди, де він має бути” (П);

- “*Це відчуття незахищеності не **заганяє** нас у відчай, а навпаки мотивує працювати*” (ЛБ);

«Заганяти» вжите з негативним емоційним відтінком і означає змусити когось опинитися у певному становищі.

- “*Не намагайтеся сховати цю справу, бо першу директиву по погодженню операції підписав я. Я вам **забалакати** її не дам і збрехати не дам*” (П);

«Забалакувати» – емоційно забарвлений синонім до словосполучення відвернути увагу від чого-небудь важливого.

- “*Я пишаюсь тим, що ми **викували** можливості України себе захистити*” (Г);

«Виковувати» – слово у переносному значенні дуже наполегливо створювати;

- “*Нам необхідно сконцентрувати зусилля і зупинити ракову пухлину, яка **розповзається** по європейській території*” (ПК);

Слово «розповзатися» вжите у переносному значенні поширюватися.

- “*Колись це **розколювало** Україну, зараз це її об’єднує*” (П);
- “*Вони намагаються **розколоти** стабільність*” (ПК);

Слово «розколювати» вжите у переносному значенні і означає розділити, вносити розходження у погляди суспільства.

- “*Корупційно вмотивовані прихильники Путіна, які раніше **репетували** про те, що без російського газу Європі не прожити*” (П);

«Репетувати» – емоційно забарвлений синонім до слова роздратовано говорити або кричати.

- “*Ми маємо **штовхати**, рухати до 5 статті НАТО*” (П);

У переносному значенні «штовхати» – це спонукати.

- “*Коли наші війська, наші доблесні захисники **вгризлися в землю**, ми не дали їм жодного шансу*” (П);

Словосполучення «вгризатися в землю» вжито у переносному значенні і означає поступово закріпитись.

- “Були розроблені програми пекельних санкцій, які не давали Путіну жодного шансу для того, щоби **брязкати залізом**” (ПК);

«Брязкати залізом» вжито у переносному значенні і означає йти у наступ воєнною технікою.

- “Ембарго, яке нарешті зупинить потік російських енергоносіїв, які **смердять кров’ю в ЄС**” (ПК);

«Смердіти» вжито у переносному значенні і означає бути огидливим.

- *Нам потрібно робити щось, що **витягує** нас від шаленої і напруженої боротьби*” (ЄС);

Слово «витягати» вжите у переносному значенні і означає вибиратися з складного становища.

- “Путін дуже розраховував, що **заграбастає** всю Україну і зможе **підірвати** нашу єдність зсередини” (П);

«Заграбастувати» – емоційно забарвлений синонім до слова забирати або привласнити щось незаконним шляхом; «підірвати» – руйнувати.

- “Військовий злочинець Путін залякав населення всієї Російської Федерації. Народ Росії живе в позиціях, що вони смертельно залякані і **тявкнуть** не можуть проти Путіна” (П);

«Тявкати» – синонім з негативно емоційним забарвленням слова щось недоречно говорити.

- “Довіру з боку наших партнерів ми маємо дуже цінувати і моє наголошення не **бавтеся** з цим” (П);

«Бавитись» – емоційно забарвлений синонім слова гратися.

- “**Божевільною** ідеологією, яка як ракова пухлина, зупиняла розвиток світу” (ЄС);
- “Путін не лише **божевільний**, він – зло” (ПК);

«Божевільний» – власне українське складне слово, що означає нерозважливий; прикметник божевільний, що відноситься до живої істоти можна замінити на психічнохворий. Зло – це чинити жорстокість іншим людям і собі, отже зла людина – це така, що чинить недобре.

- “*Реформа децентралізації – це **крута** реформа, коли кожне місто разом з громадою стала форпостом, фортецею*” (П);

«Крутий» – експресивно забарвлена форма до слів хороший, гідний.

- “*Росія – це **токсична** країна, і всі хто з нею співпрацює – **токсичний***” (ПК);

«Токсичний» – такий, що є токсином. У прикладі означає нація, що отруює життя інших, висовуючи постійні претензії та звинувачення.

Отже, ми довели достовірність ідеї, що навіть політики під час офіційно-ділових розмов вживають емоційно забарвлену лексику, велику кількість якої складають синоніми до емоційно нейтральних слів, іменники з демінутивними та пейоративними суфіксами та сполучення суфіксів -ик і -ан. Цікавим феноменом є те, що суфікси -к, -очк, -ечк, -очок, -ечок, та сполучення суфіксів -ч і -ик можуть надавати слову різні відтінки, або як за допомогою контексту згрубілі суфікси -ун і -ик можуть набувати відтінки пестливості. Більше того, у мові політичних діячів присутня велика кількість ненормативної лексики, головною метою якої є посилення емоційності, вираження роздратування мовця стосовно об’єкта та навіть приниження його соціального статусу.

2.2. Використання емоційно забарвленої лексики в інтерв’ю експрем’єр-міністра Великобританії Бориса Джонсона

Як показує практика, емоції завжди присутні в мовленні людини, незалежно від місця народження чи її культури. Для передачі емоційного стану та людських почуттів використовуються слова, що відносяться до різних частин мови. У ході дослідження було з’ясовано, що британські політики, у ролі емоційно забарвленої лексики, найчастіше вживають

епітети, які надають емоційної характеристики предмету. В ролі епітетів найчастіше виступають прикметники із позитивною чи негативною емоційністю, які в свою чергу складають помітно велику кількість емоційно забарвленої лексики.

Тому, ми зупинимо свою увагу на прикметниках з негативним емоційним зарядом:

- “*I think that Putin disastrously miscalculated. In the UK government we all read his **crackers** essay on Ukraine*” (SN);

Прикметник «crackers» наділений емоційною згрублістю. Слово вжите у значенні божевільний і використовується з метою зниження характеристики того, що згадується.

- “*The Russia might be so **insane***” (SN);

Емоційно забарвлений прикметник «insane» є синонімом в англійській мові нейтральному слову very stupid або dangerous.

- “*He made a **fundamental** mistake. He is fighting nationalism*” (SN);
«Fundamental» – це емоційно забарвлений відповідник слова basic.
- “*I think there is an option. It may be **crazy** thing*” (SN);

Мовець використовує слово «crazy», після виголошення існування ще одного варіанту розвитку подій, щоб наголосити на важливості ідеї та привернути увагу слухача через підвищення емоційності свого висловлювання.

- “*A **total** disaster*” (SN);

Прикметник «total» вжите у значенні найбільшою мірою і наголошує на масштабах катастрофи, що в свою чергу надає негативного відтінку презирства.

- “***Global** acquiescence*” (SN);

Прикметник «global» – те, що включає велику частину чогось. У даному прикладі слово використовується для наголошення і вираження власного несхвалення.

- “*Grubby bargain*” (SN);

Прикметник «grubby» вжитий у значенні неприємний. Використовуючи відповідне емоційно забарвлене слово, мовець виражає іронію та зневагу, через те, що угода є нечесною.

- “*At a great cost*” (BT);
- “*The immense prize*” (C4);

Прикметники «great» і «immense» є синонімами нейтрального слова very big. Залежно від контексту вони можуть надавати висловлюванню позитивного і негативного відтінку. У другому випадку ціна, на думку мовця, є занадто великою, тобто неосяжною. Отже, за допомогою прикметника «immense» мовець виражає своє несхвалення.

- “*Wanton attack*” (SN);

Означення «wanton», також cruel, надає відтінку презирства, адже має значення такого, що виявляє жорстокість стосовно інших.

- “*Barbaric government*” (SN);
- “*The violent changing of borders*” (C4);

Емоційно забарвлені прикметники «barbaric» і «violent» є синонімами слова extremely cruel, що говорить про негативну оцінку об’єкта.

- “*So, we need to do what we can to help people through tough times*” (BBC);

Прикметник «tough» є емоційний синонімом нейтрального слова difficult, що виражає осуд мовця.

- “*Faced with colossal headwinds*” (C4);

Емоційно забарвлений прикметник «colossal» має значення надзвичайно великий та надає відчуття більшого ступеня занепокоєння мовця.

- “*An appalling invasion*” (BBC);

«Appalling» – емоційно забарвлений синонім слова bad, надає об’єкту відтінку презирства, адже не відповідає моральній точці зору.

- “A *macho war*” (BBC);

Означення «*macho*» вживається замість *male*, у більшості випадках, коли мовець хоче виразити агресивне ставлення до об’єкта, адже слово означає такий, що перевищує права своєї влади.

- “A *miserable situation*” (BBC);

«*Miserable*» – емоційний відповідник нейтральному слову *depressing*, що виражає презирство мовця щодо ситуації і надає негативного відтінку словосполученню.

- “The *giant geopolitical fact*” (BBC);

За допомогою емоційно забарвленого прикметника «*giant*» мовець виражає своє занепокоєння, адже слово має значення надзвичайно великий або такий, що є набагато важливіший ніж інші.

- “To make a *lethal army*” (BBC);
- “To give a *lethal assistance*” (BBC);

У першому випадку мовець вживає забарвлений прикметник «*lethal*», щоб виразити своє презирство щодо армії, яка спричиняє смерть, завдає багато шкоди і великі матеріальні втрати. Розглянувши наступний приклад, можемо зробити висновок, що використаний прикметник у будь-якому контексті має відтінок несхвалення. Незалежно від того, що військову допомогу надає мовець, він марно називає її смертельною, адже вона призначена для вбивства людей.

- “It will be a *bloody business*” (BBC);
- “A *bloody conflict*” (BBC);

Мовець обрав емоційно забарвлений прикметник «*bloody*» для опису об’єкту, що є надзвичайно жорстоким через велику кількість вбитих людей. Під час дослідження інтерв’ю із Борисом Джонсоном, ми виявили, що він неодноразово звертається до образу крові. Отже, можемо стверджувати, що таким чином він не тільки виражає свій осуд, презирство та іронію, а

викликає такі ж самі почуття у потенційної аудиторії, адже перше з чим асоціюється використане слово – це смерть.

- “*I have seen a lot of destruction, but I have never seen nothing so **evil** and so pointless*” (BBC);

Перед вживанням емоційно забарвленого відповідника «evil» нейтрального прикметника very bad з моральної точки зору, мовець наводить порівняння, щоб надати висловлюванню ще більшої експресивності та підкреслити своє негативне ставлення до того, про що говориться.

- “*These are **terrible** stories*” (C4);

Емоційно забарвлений прикметник «terrible» є синонімом нейтрального слова very unpleasant або bad, тому надає негативну оцінку об’єкту.

- “***Monstrous** cruelty*” (C4);

Емоційно забарвлений прикметник «monstrous» має значення жахливий, нелюдський, тому в реченні виражає презирство та іронію мовця.

- “*It was a pretty **grim** scene*” (C4);

Емоційно забарвлений прикметник «grim» означає неприємний, депресивний, такий, що важко прийняти. У реченні слово виражає негативні емоції мовця до подій, які відбуваються.

Щодо прикметників з позитивним забарвленням, під час дослідження ми дійшли висновку, що частотність їх вживання набагато менша за прикметники з негативним забарвленням. Не менш цікавим спостереженням виявилось те, що головною метою їхнього використання є певного роду маніпуляція. Під час інтерв’ю Борис Джонсон, за допомогою емоційно забарвлених одиниць на позначення позитивної оцінки людини та дій, здійснював приховані тактики впливу, у нашому випадку, переконуючи у правильності всіх виконаних дій та наголошуючи на важливості боротьби та підтримки один одного для зміни воєнної ситуації в кращу сторону вже в найближчому майбутньому, досягаючи ефекту підняття морального духу адресатів. Тактика прихованої маніпуляції є однією з найпопулярніших серед політиків:

- “*It is a **crucial** thing for us*” (BT);
- “*This is **pivotal** for our future*” (SN);
- “*A **critical** moment*” (SN);

У наведених вище прикладах слова «crucial», «pivotal» і «critical» є емоційними синонімами прикметника important. В останньому прикладі слово наголошує на важливості даного часу, через те, що інші речі можуть залежати від нього.

- “*They see the **vital** importance of this struggle*” (SN);

Прикметник «vital» наголошує на необхідності та величезної важливості боротьби і формує відповідний емоційний настрій слухача, тому слово надає позитивну емоційність висловлюванню.

- “*A **huge** amount to do*” (SN);
- “*A **massive** amount of business*” (BT);

Прикметники «huge», «massive» є емоційно забарвленими відповідниками слова very big. У контексті означають надзвичайно великий і серйозний.

- “*This invasion light shattered if you have a **perfect** example of toxic masculinity*” (BBC);

Емоційно забарвлений прикметник «perfect» є синонімом нейтрального слова very good; те саме, що точний, повністю правильний. Слово вжите на перший погляд для надання позитивної оцінки саме прикладу токсичної мужності, але головною функцією означення в цьому реченні є підвищення емоційності і наголошення на тому, про що йдеться далі.

- “*He is **brilliant** at mobilizing his people*” (BBC);

Прикметник «brilliant» є еквівалентом нейтральному слову good. Слово має значення відмінний, надзвичайно розумний, таким чином мовець підвищує статус об'єкта і надає йому позитивної оцінки.

- “*Ukraine needs a **lightning** war plan*” (BBC);

Емоційно забарвлений прикметник «lightening» є синонімом нейтрального слова *fast* і має значення блискавична війна спрямована на швидке досягнення поразки ворога.

- “*Now is the time to unleash an **extraordinary** program*” (SN);

Означення «*extraordinary*» має значення неймовірний, дивовижний або несподіваний. Слово вживається для того, щоб сформулювати в адресата позитивну оцінку щодо об’єкта.

Хоча емоційно забарвлені лексичні одиниці надають висловлюванню різних відтінків, образності та емоційності, політики, для ще більшого акцентування своїх слів та можливості впливу на почуття слухача і читача, підсилюють емоційно забарвлену лексику такими словами: *absolutely*, *utterly* та *completely*.

- “*There is an **absolutely** appalling situation which is so much world is facing*” [BT];
- “*An **utterly** tough package of economic sanctions*” (BT);
- “*The consequences for the world are **completely** huge*” (C4);

Окрему складову емоційно забарвленої лексики складають іменники для позначення людини через назви різних тварин. Здебільшого вони виражають негативне ставлення мовця до реципієнта і сприймаються як моральна кривда, тому їх часто прирівнюють до лайливих слів. Основною причиною використання політиками таких слів є те, що вони фокусують увагу аудиторії та виконують вагомий вплив на їхнє сприйняття реальності. У ході дослідження, ми виявили, що обоє політиків у своїх інтерв’ю вживали такі іменники:

- “*Путін все глибше і глибше впадає у цей маразм. Це є **тарган**, мавпа з гранатою*” (Г);
- “*Російські **стерв’ятники***” (П);
- “*Putin is a **crocodile**. He is a **bear***” (BT);
- “*The people of Ukraine are the **lion***” (BBC).

В останньому прикладі, мовець навпаки конкретно виражає позитивне ставлення до українського народу, назвавши їх левом. У такий спосіб, він натякає, що українські люди будуть протистояти своїм противникам і сміливо відстоювати те, у що вони вірять.

Отже, підсумовуючи результати дослідження інтерв'ю із Борисом Джонсоном, можемо зробити висновок, що здатність емоційно забарвленої лексики справляти вплив на сприймання слухачем реальної ситуації через чітке вираження мовця власної позиції величезна. Емоційно забарвлені прикметники, на позначення негативної оцінки, вжито набагато частіше, ніж прикметники з позитивним забарвленням. Для ще більшого надання емоційності прикметникам із негативним відтінком, політик використовував такі слова, як: *absolutely, utterly, completely*. Також було охарактеризовано окрему складову емоційно забарвленої лексики, іменники для позначення людини через назви різних тварин, та виявлено, що до такого прийому звертаються політик обох країн.

Висновки до Розділу 2

1. У другому розділі курсової роботи представлено результати дослідження використання емоційно забарвленої лексики українськими та британськими політиками. На основі проведеного аналізу можемо зробити висновки, що хоча основу мови політиків складає нейтральна лексика, емоційно забарвлені лексичні одиниці також являються частим явищем у ній.

2. Аналізуючи інтерв'ю з екс-президентом України Петром Порошенко, було розглянуто емоційно забарвлені одиниці, що творяться за допомогою морфологічного методу. Було встановлено, що слова, утворені через додавання суфіксів, здебільшого мають негативне емоційне забарвлення. Другим розглянутим питанням є ненормативна лексика, яку політик використовує досить часто. Жаргонізми, лайливі та вульгарні слова є ефективним засобом відображення справжнього ставлення мовця до дійсності та слугують інструментом вираження найбільш різких емоцій. Така

лексика стала певною мірою прийнятною у політичному колі через воєнну ситуацію в країні, тому було вказано причини використання ненормативної лексики політичними діячами, серед яких, наприклад, мета точніше донести свою думку та позицію або ж виразити роздратування та агресію стосовно об'єкта.

3. Проаналізувавши політичні інтерв'ю Бориса Джонсона бачимо, що для передачі свого емоційного стану, він використовує прикметники з позитивним і негативним емоційним забарвленням. Частотність використання останніх набагато більша. У роботі також згадано ряд слів, які політик використовував досить часто з метою підсилення емоційності висловлювання. На основі проведеного аналізу було окреслено ще одну складову емоційно забарвленої лексики, а саме іменники для позначення людини через назви різних тварин. Через те, що політики двох країн використовували у своїй мові такі іменники, можемо зробити висновок про те, що це являється лише однією з маніпуляцій увагою потенційної аудиторії.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Емоційно забарвлена лексика – лексичні одиниці, за допомогою яких висловлювання набуває різних відтінків. До емоційно забарвленої лексики відносяться слова, які творяться за допомогою морфологічного методу, тобто через додавання пестливих та згрубілих суфіксів, слова, які у своєму лексичному значенні вже містять емоційний елемент, жаргонізми, лайливі та вульгарні слова, слова дитячого мовлення, синоніми до емоційно нейтральних слів або нейтральні слова, лише за умови, якщо вони вжиті у переносному значенні. Саме останній приклад підіймає актуальне питання розрізнення емоційно забарвленої лексики від лексики емоцій.

Так як людина виражає свої емоції за допомогою різної лексики, нейтральну лексику, через вживання її разом з емоційно забарвленою, емоційно-експресивну лексику, оцінні та підсилювальні слова часто помилково сприймаються за емоційну лексику, до якої безпосередньо відноситься емоційно забарвлені слова. Проблема емоцій та їх вираження не втрачає своєї актуальності, адже кожен вид вищезгаданої лексики має свої власні характерні риси.

Інтерв'ю – це розмова між інтерв'юером, який порушує і задає актуальні позитивні чи негативні питання респонденту, який у свою чергу намагається відповісти таким чином, щоб переконати потенційну аудиторію у правильності своїх ідей. Одним із популярних жанрів політичного дискурсу є політичне інтерв'ю, що має діалогічний характер. Для політичних діячів інтерв'ю являється головним інструментом налагодження взаємодії з громадськістю та створення почуття довіри до правильності їхніх ідей і дій. У наш час погані новини являються одним із найбільш ефективних способів привернення уваги аудиторії. Хоча досвідчені політики навіть після поставлених незручних питань зрідка втрачають контроль над своїми емоціями, але під час дослідження ми з'ясували, що емоційні стани, які

відчуває мовець все ж знаходять своє вираження через емоційно забарвлену лексику.

Політики часто використовують слова суфіксального способу творення, які в свою чергу складають найбільшу складову емоційно забарвленої лексики. Лексичні одиниці, створенні через додавання суфіксів здебільшого мають негативне емоційне забарвлення, тому підсилюють експресивність цілого висловлювання. Найпоширенішими іменниковими суфіксами для вираження негативної оцінки є -яг, -як, -к, -ик, -инк, -ун, складні суфікси -очк, -ечк, -очок, -ечок, сполучення суфіксів -ик і -ан, -ч і -ик, згідно із контекстом. Ці суфікси використовуються не тільки для вираження згрубілості, іронії, зверхності або для позначення негативних емоцій мовця, його справжнього ставлення до предмету чи особливо сердитий осуд стосовно певних дій або об'єктів, такі суфікси як: -к, -ик, сполучення суфіксів -ч і -ик, -усь, -унь також можуть мати відтінки пестливості у контексті.

Специфічною складовою емоційно забарвленої лексики є жаргонізми, лайливі та вульгарні слова. Хоча політичні діячі підбирають всі слова досить ретельно, у роботі ми навели приклади вживання політиками саме такої лексики, головною функцією якої є вираження різких емоцій. Ненормативна лексика завжди містить образливий характер і характеризується словесною непристойністю, надзвичайною експресивністю та емоційною насиченістю, але політичні діячі вживають її з метою приниження адресата, демонстрування свого спротиву, для кращого пояснення і донесення своїх думок.

Як показує практика, політики використовують емоційно забарвлені слова для впливу на сприйняття слухачем реальної ситуації через чітке вираження власної позиції. Екс-прем'єр-міністр Борис Джонсон, як і екс-президент України Петро Порошенко, вживає деякі види емоційної лексики у своїй мові.

Епітети, що надають емоційної характеристики предмету, у більшості випадків містять негативний заряд і вживаються для підвищення емоційності та експресивності, вираження іронії, зневаги та несхвалення. Частотність вживання прикметників з позитивним забарвленням набагато менша. У ході дослідження виявилось, що головною метою вживання позитивних прикметників є певного роду маніпуляція через здійснення прихованих тактик впливу на потенційну аудиторію. Хоча емоційно забарвлені прикметники надають висловлюванню сильної сили вияву переживань та почуттів людини, політики використовують підсилювальні слова із емоційно забарвленою лексикою з метою ще більшого акцентування своїх слів із подальшою можливістю впливу на почуття слухача. Ще одну складову емоційно забарвленої лексики складають іменники для позначення людини через назви тварин. Такі слова часто прирівнюються до лайливих слів, адже виражають різке ставлення мовця до реципієнта.

RESUME

The term paper is focused on the studying of functioning of emotionally coloured lexicon in interviews with modern Ukrainian and British politicians.

The actuality of this scientific work is caused by the point that emotionally coloured lexical units are not typical for the political sphere. The examples of the use of such lexicon gave the opportunity to use the results of research in linguistic to further study emotionally coloured lexicon in political interviews.

The object of the research is modern political interviews.

The investigation subject of the research is the functioning of emotionally coloured lexicon in interviews with modern Ukrainian and British politicians.

The aim of the term paper is to identify and analyse the use of emotionally coloured lexicon in interviews with modern Ukrainian and British politicians.

The aim of this research is to achieve the following objectives:

1. To clarify the concepts of «emotionally coloured lexicon» and «political interviews»;
2. To study the peculiar featured of emotionally coloured lexicon;
3. To distinguish words that are mistakenly perceived as emotionally coloured lexicon;
4. To analyse emotionally coloured lexicon, its role and functions in interviews with modern Ukrainian and British politicians;

The following methods have been applied: the method of comparative and quantitative analyses, of dictionary definitions and continuous sampling.

The first chapter explains the terms «emotionally coloured lexicon» and «political interviews», studies the peculiar features of emotionally coloured lexicon and differentiates other words from it.

On the basis of the theoretical material, *the second chapter* analyses in detail different types of emotionally coloured lexicon, its role and functions.

Keywords: emotionality, word, emotionally coloured lexicon, functioning, interview, and politician.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Велівченко, В. О. (2014). Комунікативне виявлення експресивності та експресива в сучасній англійській мові. *Вісник Черкаського університету. Серія філологічна*, 27, 28-35.
- Герасимчук, С. В., Городок, М. Д., & Микитюк. Ю. В. (2016). Абетка політична. *Засоби масової інформації і політика: навчальний посібник*. Вид. 11-е. Київ: «Березовська».
- Жовтобрюх, М. А. (1970). *Мова української періодичної преси (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)*. Київ: Наук. думка.
- Корнієнко, В. О., Денисюк, С. Г. (2009). *Імідж політичного лідера: проблеми формування та практичної реалізації* [монографія]. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця.
- Крисанова, Т. О. (2001). *Співвідношення емотивного та оцінного компонентів висловлювань, що передають негативну оцінку адресата*. Луцьк: Волинський державний університет ім. Лесі Українки.
- Мацько, Л. І., Мацько, О. М. (2006). *Риторика: навчальний посібник*. 2-ге вид., стер. Київ: Вища школа.
- Мойсеєнко, А. К., Бас-Кононенко, О. В., & Бондаренко, В. В. (2010). *Сучасна українська літературна мова*. Київ: Знання.
- Самойленко, Г. В. (2013). *Наукові записки. Серія "Філологічні науки"*. Кн. 2. Ніжин: Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя.
- Франко, З. Т. (1979). *Про експресивну місткість слова*. Київ: Наукова думка, 16, 20-26.
- Чайковська, Є. Ю. (2012). Поняття «емотивність» та «експресивність в мові науки. *Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи* (С. 279-287). Київ: Логос.
- Швачко, С. О., Кобякова, І. К., & Жулавська, О. О. (2019). *Перекладацькі інновації: матеріали ІХ Всеукраїнської студентської науково-*

- практичної конференції* (С. 112-127). Суми: Сумський державний університет.
- Швачко, С. О., Кобякова, І. К., Жулавська, & О. О., Бровкіна О. В. (2022). *Перекладацькі інновації: матеріали XII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції* (С. 66-115). Суми: Сумський державний університет.
- Шкіцька, І. Ю. (2012). *Маніпулятивна стратегія позитиву в українській мові*. Тернопіль: ТНЕУ.
- Frevert, U. (2014). *Emotional Lexicons: Continuity and Change in the Vocabulary of Feeling 1700-2000*. Oxford: Oxford University Press.
- Hoffman, L. H. (2013). Political Interviews: Examining Perceived Media Bias and Effects across TV Entertainment Formats. *International Journal of Communication*. 7, 471-488.
- Nikolov, A. (2016). *Stylistic Classification of the English Vocabulary*. Cilt: Ocak Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi.
- Pavlik, R. (2018). *A Textbook of English Lexicology II. Word Relations, Words in Use, Lexical Variation and Change*. Bratislava: Z-F Lingua.
- Romero, S. (2012). *This is so cool! - a comparative corpus study on intensifiers in British and American English*. Tampere: University of Tampere.
- Sapir, E. (1921). *Language: An Introduction to the Study of Speech*. New York: Harcourt, Brace.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Бусел, В. Т. (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ: Ірпінь. Retrieved from <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989>
- (Г) – Главком. Retrieved from <https://glavcom.ua/>
- (ЄС) – Європейська Солідарність. Retrieved from <https://eurosolidarity.org/>
- (ЛБ) – Лівий берег. Retrieved from <https://lb.ua/>
- (П) – Прямий. Retrieved from <https://prm.ua/>
- (ПК) – П'ятий канал (ПК). Retrieved from <https://www.5.ua/>
- (СЖЛУМ) – *Словник жаргонної лексики української мови*. Retrieved from <http://ukr-zhargon.wikidot.com/slovnyk>
- (СУМ) – *Словник української мови*. Retrieved from <https://slovnyk.ua/index.php>
- (BBC) – British Broadcasting Corporation. Retrieved from <https://www.bbc.com/news>
- (BT) – Bloomberg Television. Retrieved from <https://www.bloomberg.com/europe>
- (C4) – Channel 4. Retrieved from <https://www.channel4.com/news/>
- (CD) – *Cambridge Dictionary*. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org>
- (MW) – Merriam-Webster. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/>
- (OLD) – *Oxford Learner's Dictionaries*. Retrieved from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
- (SN) – Sky News. Retrieved from <https://news.sky.com/>

ДОДАТОК А

1.	<i>“Я стверджую, що Путін – боягуз” (ЄС).</i>
2.	<i>“Це безумовно розриває серце і на це неможливо дивитися без сліз, але це лише укріплює нас в думці, що ми маємо дати відсіч і божевільного маніяка Путіна, за страшенні злочини, які відбуваються зараз в Україні, посадити на лаву підсудних міжнародного кримінального суду в Гаазі” (ЛБ).</i>
3.	<i>“Треба взяти за шкірку, привезти сюди і показати...” (П).</i>
4.	<i>“Депутатка від правлячої більшості може написати в СБУ заяву для того, щоб перевірили, чи немає змови у волонтерів, які роками допомагають українській армії” (Г).</i>
5.	<i>“І не треба зараз в фальшивих відосиках закликати про об’єднання, підписуючи розпорядження про політичні переслідування опозицій” (ПК).</i>
6.	<i>“Негідники, які віддають від імені офісу злочинні накази, дискредитують державу” (Г).</i>
7.	<i>“Які би перепони зараз політикани, журналісти куплені Кремлем, по стимульованій вказівці Путіна, не виставляли, вони не зможуть зупинити цей процес” (П).</i>
8.	<i>“Незважаючи на те, що останні три роки Збройні сили України в пасинках, ми маємо зараз об’єднатися і підтримати їх” (П).</i>
9.	<i>“Чим більше вони хочуть приховати, тим більше вони залишають пальчиків” (П).</i>
10.	<i>“Навіщо нам вести переговори з його маріонетками, коли треба вести переговори з тими, хто смикає за ці мотузочки для того, щоб впливати” (П).</i>
11.	<i>“Вони думають, що прикриються листиком аркушу синьо-золотими зірочками” (Г).</i>

12.	<i>“Дивився нещодавно відео, де дівчинка запитала: “Матуся, скільки ще хвилиночок буде тривати війна?” – Дуже хотілося б сказати цій дівчинці, що вона вже скоро закінчиться, але я не можу назвати скільки хвилиночок, годининок чи днів” (ЛБ).</i>
13.	<i>“Великі балакуни злякались” (УП).</i>
14.	<i>“Додатково до цього були підготовлені сотні квадриків, тисячі буржуйок” (ЄС).</i>
15.	<i>“Санітарним автомобілем залишається “Богдан”, наші красунчики” (П).</i>
16.	<i>“Дивився нещодавно відео, де дівчинка запитала: “Матуся, скільки ще хвилиночок буде тривати війна?” (ЛБ).</i>
17.	<i>“Міць і поведінка українців дали світу шанс врятувати його від абсолютно крейзі російського маніяка” (Г).</i>
18.	<i>“Якщо вся країна буде марити перемогою, не впадати у відчай, не впадати в депресуху” (Г).</i>
19.	<i>“Вони не винні, що операцію злили” (П).</i>
20.	<i>“Мова йдеться про обґрунтовану підозру в участі відмивання грошей” (П).</i>
21.	<i>“Реформа децентралізації – це крута реформа, коли кожне місто разом з громадою стала форпостом, фортецею” (П).</i>
22.	<i>“Вони перекидають не “мобіків” чи “чмобіків” (П).</i>
23.	<i>“Shield – унікальна бронекансула” (ЄС).</i>
24.	<i>“Унікальна фішка” (ЄС).</i>
25.	<i>“Україна нелюдами путінських військ значною мірою втратила свій промисловий потенціал” (ЄС).</i>
26.	<i>“Звірства лише підтверджують, що ці нелюди будуть горіти в пеклі” (ЛБ).</i>
27.	<i>“На сьогоднішній день відбулась якась дивовижна позиція щодо дій окремих корисних ідіотів. Я навіть соромлюся назвати це діями</i>

	<i>влади, бо це просто ідіоти</i> ” (ПК).
28.	<i>“Друзі, подивіться на цей ідіотизм”</i> (П).
29.	<i>“Не треба росіян відображати як тільки урків чи орків, які нічого не вміють, які погнали палками на мобілізацію”</i> (П).
30.	<i>“Божевільною ідеологією, яка як ракова пухлина, зупиняла розвиток світу”</i> (ЄС).
31.	<i>“Путін не лише божевільний, він – зло”</i> (ПК).
32.	<i>“Росія – це токсична країна, і всі хто з нею співпрацює – токсичний”</i> (ПК).
33.	<i>“Як тільки росіяни проведуть цю фейкову дурість, якою вони хочуть легітимізувати захоплення українських земель, санкції мають бути руйнівні”</i> (П).
34.	<i>“Путін фінансує корупційні європейські ЗМІ і європейських експертів, які несуть дурню”</i> (Г).
35.	<i>“На сьогоднішній день, тому що ми почистили “авгієві стайні”, фінансова банківська система встояла”</i> (П).
36.	<i>“Ми воюємо з жахливим тираном”</i> (П).
37.	<i>“Російські варвари, мародери”</i> (Г).
38.	<i>“Російські кати”</i> (Г).
39.	<i>“Начистити пику”</i> (ЄС).
40.	<i>“Народ заплатив за це величезну ціну, але це точно не загнало нас в розпач, це точно не штовхнуло нас до відчаю”</i> (ЄС).
41.	<i>“Путін дуже розраховував, що заграбастає всю Україну і зможе підірвати нашу єдність зсередини”</i> (П).
42.	<i>“Росія вдерлася до України”</i> (ПК).
43.	<i>“Збройні сили України, які блискуче провели переговори про те, щоб росіян викинути з-під Києва і зараз блискуче переконали росіян тікати з Херсону”</i> (П).
44.	<i>“Пекло для наших воїнів там має призвести до перемоги і ми маємо</i>

	<i>висувати санкції проти Росії, щоб ослабити її, перерізати канали фінансування” (П).</i>
45.	<i>“Ми маємо вигризти членство в НАТО” (ПК).</i>
46.	<i>“Ми повинні розбити переговори на 2 частини” (ПК).</i>
47.	<i>“Попереду випробування у зв’язку з необхідністю розбити путінські плани про референдум” (П).</i>
48.	<i>“На сьогоднішній день є диво, що ми загнали Путіна туди, де він має бути” (П).</i>
49.	<i>“Це відчуття незахищеності не заганяє нас у відчай, а навпаки мотивує працювати” (ЛБ).</i>
50.	<i>“Не намагайтеся сховати цю справу, бо першу директиву по погодженню операції підписав я. Я вам забалакати її не дам і збрехати не дам” (П).</i>
51.	<i>“Я пишаюсь тим, що ми викували можливості України себе захистити” (Г).</i>
52.	<i>“Нам необхідно сконцентрувати зусилля і зупинити ракову пухлину, яка розповзається по європейській території” (ПК).</i>
53.	<i>“Колись це розколювало Україну, зараз це її об’єднує” (П).</i>
54.	<i>“Вони намагаються розколоти стабільність” (ПК).</i>
55.	<i>“Корупційно вмотивовані прихильники Путіна, які раніше репетували про те, що без російського газу Європі не прожити” (П).</i>
56.	<i>“Ми маємо штовхати, рухати до 5 статті НАТО” (П).</i>
57.	<i>“Коли наші війська, наші доблесні захисники вгризлися в землю, ми не дали їм жодного шансу” (П).</i>
58.	<i>“Були розроблені програми пекельних санкцій, які не давали Путіну жодного шансу для того, щоби брякати залізом” (ПК).</i>
59.	<i>“Ембарго, яке нарешті зупинить потік російських енергоносіїв, які смердять кров’ю в ЄС” (ПК).</i>
60.	<i>“Військовий злочинець Путін залякав населення всієї Російської</i>

	<i>Федерації. Народ Росії живе в позиціях, що вони смертельно залякані і тявкнуть не можуть проти Путіна” (П).</i>
61.	<i>“Довіру з боку наших партнерів ми маємо дуже цінувати і моє наголошення не бавтеся з цим” (П).</i>
62.	<i>“Нам потрібно робити щось, що витягує нас від шаленої і напруженої боротьби” (ЄС).</i>
63.	<i>“Путін все глибше і глибше впадає у цей маразм. Це є тарган, мавпа з гранатою” (Г).</i>
64.	<i>“Російські стерв’ятники” (П).</i>

ДОДАТОК Б

1.	<i>“I think that Putin disastrously miscalculated. In the UK government we all read his crackers essay on Ukraine” (SN).</i>
2.	<i>“The Russia might be so insane” (SN).</i>
3.	<i>“He made a fundamental mistake. He is fighting nationalism” (SN).</i>
4.	<i>“I think there is an option. It may be crazy thing” (SN).</i>
5.	<i>“A total disaster” (SN).</i>
6.	<i>“Global acquiescence” (SN).</i>
7.	<i>“Grubby bargain” (SN).</i>
8.	<i>“At a great cost” (BT).</i>
9.	<i>“The immense prize” (C4).</i>
10.	<i>“Wanton attack” (SN).</i>
11.	<i>“Barbaric government” (SN).</i>
12.	<i>“The violent changing of borders” (C4).</i>
13.	<i>“So, we need to do what we can to help people through tough times” (BBC).</i>
14.	<i>“Faced with colossal headwinds” (C4).</i>
15.	<i>“An appalling invasion” (BBC).</i>
16.	<i>“A macho war” (BBC).</i>
17.	<i>“A miserable situation” (BBC).</i>
18.	<i>“The giant geopolitical fact” (BBC).</i>
19.	<i>“To make a lethal army” (BBC).</i>
20.	<i>“To give a lethal assistance” (BBC).</i>
21.	<i>“It will be a bloody business” (BBC).</i>
22.	<i>“A bloody conflict” (BBC).</i>
23.	<i>“I have seen a lot of destruction but I have never seen nothing so evil and so pointless” (BBC).</i>
24.	<i>“These are terrible stories” (C4).</i>

25.	<i>“Monstrous cruelty” (C4).</i>
26.	<i>“It was a pretty grim scene” (C4).</i>
27.	<i>“It is a crucial thing for us” (BT).</i>
28.	<i>“This is pivotal for our future” (SN).</i>
29.	<i>“A critical moment” (SN).</i>
30.	<i>“They see the vital importance of this struggle” (SN).</i>
31.	<i>“A huge amount to do” (SN).</i>
32.	<i>“A massive amount of business” (BT).</i>
33.	<i>“This invasion light shattered if you have a perfect example of toxic masculinity” (BBC).</i>
34.	<i>“He is brilliant at mobilizing his people” (BBC).</i>
35.	<i>“Ukraine needs a lightning war plan” (BBC).</i>
36.	<i>“Now is the time to unleash an extraordinary program” (SN).</i>
37.	<i>“There is an absolutely appalling situation which is so much world is facing” (BT).</i>
38.	<i>“An utterly tough package of economic sanctions” (BT).</i>
39.	<i>“The consequences for the world are completely huge” (C4).</i>
40.	<i>“Putin is a crocodile. He is a bear” (BT).</i>
41.	<i>“The people of Ukraine are the lion” (BBC).</i>